

**ДО
АКРЕДИТАЦИОННИЯ
СЪВЕТ НА НАОА
СОФИЯ**

ДОКЛАД

**НА
ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО
СОЦИАЛНИ И ПРАВНИ НАУКИ, СИГУРНОСТ И ОТБРАНА
ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗВЪРШЕНОТО ОЦЕНЯВАНЕ ПО ПРОЦЕДУРА ЗА
ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА
СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ „ПРАВО” С ОКС
„МАГИСТЪР” В ЮРИДИЧЕСКИЯ ФАКУЛТЕТ НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА
НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО**

Уважаеми г-н Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана представя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедурата за програмна акредитация на докторска програма. Докладът е разработен в съответствие с чл. 78 и чл. 88а, ал. 5, т. 2 от ЗВО, чл. 33, ал. 1, т. 2 и чл. 35, ал. 1 от ПДНАОА и съгласно критериалната система за програмна акредитация на докторска програма.

СЪДЪРЖАНИЕ

I.	ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА:.....
II.	КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИАЛНАТА СИСТЕМА.....
1	Образователна дейност (Сфера на дейност).....
2.	Академична среда, научен потенциал и научни резултати (Сфера на дейност).....
3	Наличие на материални и информационни условия за продуктивни изследвания и творчески достижения по докторската програма (Сфера на дейност).....
4	Конкурентноспособност на докторската програма – (Сфера на дейност).....
III.	ЗАКЛЮЧЕНИЕ .....
IV.	ПРОЕКТ НА ПРЕПОРЪКИ НА ПК:.....

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА:

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1	Откриване на процедурата от АС	Протокол № 11/ 09.04.2015 г.
2	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	Протокол № 8/07.04.2016 г.
3	Извършено посещение на ЕГ във ВУ	18 – 20.05.2016 г.
4	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПКСПНСО	Протокол №12/ 30.06.2016 г.
5	Обсъждане и приемане доклада на ПК за изпращане до ВУ за становище	Протокол № 13/ 18.07.2016 г.
6	След изтичане на срока по чл. 35, ал. 2 от ПДНАОА (относно становището на оценяваната институция) ПК предоставя доклада в АС	22.07.2016 г.

ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

С решение на НАОА от 29 април 2010 г. Юридически факултет на УНСС получава програмна акредитация за специалност от регулирани професии „Право“ с оценка „много добра“ за срок от шест години. Акредитационният съвет е направил следните препоръки:

1. Да продължи процесът по обновяване на съдържанието на учебните програми като се обърне внимание върху специалните юридически дисциплини. Срок: март 2011 г.
2. Да се усъвършенства съдържанието на учебния план като се намали хорариума на задължителните дисциплини в допълнение към подзаконовата правна уредба и се осигури възможност на студентите да избират своята професионална сфера като се ориентират към специалните правни дисциплини и се постигне равномерна натовареност в отделните години на следването. Срок: март 2012 г.
3. Да продължи процесът по обновяване на академичния състав, като усилията се съсредоточат върху привличането на млади преподаватели по основните дисциплини. Срок: март 2011 г.

4. Да се организират специализирани семинари по практиката на европейските съдебни институции и приложението на принципите на европейското право за възпитаниците на факултета и за представители на съдебната, изпълнителната и местната власт.

5. Да се увеличи делът на публикациите в чуждестранни реферирани издания.

6. Да се създадат условия за публичност на студентските мнения.

7. Ръководството на университета да създаде предпоставки за международна мобилност на студентите и преподавателите. Срок: март 2011 г.

На 12.12.2013 г. (Протокол № 22), след преминала процедура по САНК, Акредитационният съвет на НАОА констатира:

- Университетът за национално и световно стопанство, Юридически факултет са изпълнили препоръки № 1, № 2 и № 7, изпълняват препоръки № 4, № 5 и № 6 и не са изпълнили препоръка № 2, формулирани в решението на Акредитационния съвет на НАОА от 29.04.2010 г. (протокол № 16) при програмната акредитация на специалността от регулираните професии „Право“ за образователно-квалификационната степен „магистър“, с обща оценка „много добра“.

- Университетът за национално и световно стопанство, Юридическият факултет да изпълнят препоръка № 2 до следващата акредитация.

След направената проверка по учебния план, ПК установи, че Университетът е предприел мерки по изпълнение на тази препоръка.

КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИАЛНАТА СИСТЕМА

Въз основа на изводите на ЕГ, ПКСПНСО оценява изпълнението/неизпълнението на всички критерии от сферите на дейност със съответната оценка:

1. ОБРАЗОВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ

1.1 ОБУЧЕНИЕТО НА СТУДЕНТИТЕ СЕ ПРОВЕЖДА СПОРЕД ИЗИСКВАНИЯТА ПО ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННИ СТЕПЕНИ СЪГЛАСНО ОБРАЗОВАТЕЛНАТА МИСИЯ, ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ВУ

Обучението по специалността „Право“ в Юридически факултет (ЮФ) на Университета за национално и световно стопанство (УНСС) изцяло съответства на нормативните изисквания. Основната мисия на Юридическия факултет е предоставянето на висококачествено обучение по право на студентите и докторантите в образователно-квалификационната степен “магистър” и “доктор”.

За специалността “Право” ежегодно се отпускат от МС бройки за финансирано от държавата обучение на студенти в Юридическия факултет на УНСС. За последните шест години (след последната акредитация) е утвърден от МС планов прием, както следва:

2009/2010 г. – 160 държавна поръчка от КСК – редовна форма на обучение;

2010/2011 г. – 160 държавна поръчка от КСК – редовна форма на обучение;

2011/2012 г. – 160 държавна поръчка от КСК – редовна форма на обучение;

2012/2013 г. – 170 държавна поръчка от КСК – редовна форма на обучение;

2013/2014 г. – 260 държавна поръчка от КСК – редовна форма на обучение;

2014/2015 г. – 260 държавна поръчка от КСК – редовна форма на обучение;

2015/2016 г. – 250 държавна поръчка от КСК – редовна форма на обучение.

В ЮФ на УНСС студентите се обучават само по една специалност „Право” с образователно-квалификационна степен „магистър”, в редовна форма на обучение.

Обучението се извършва по учебен план, разработен в съответствие с европейските модели, като се взети предвид националните традиции в юридическото образование. За придобиване на образователната и квалификационна степен „магистър” се изучават задължителни, избираеми и факултативни дисциплини в съответствие с изискванията.

Последната препоръка на НАОА е да се намали хорариума на задължителните дисциплини. От направената проверка се установи, че това изискване е изпълнено, като повечето от задължителните дисциплини са намалени на посочения в Наредбата минимум. В момента общия брой часове в учебния план е 3840. Учебната документация по специалността обхваща квалификационната характеристика на специалността, учебните планове, учебните програми и учебните графици.

Учебният план по специалност „Право” на ЮФ на УНСС е с по-висок хорариум по някои от учебните дисциплини. Това решение е мотивирано от по-широкия обхват на регулираните обществени отношения, както и от сложността на изучаваните правни дисциплини;

В учебния план е възприето някои от посочените в Наредбата като избираеми учебни дисциплини да се изучават като задължителни, например „Римско частно право”, „Право на интелектуалната собственост”, „Банково право”.

Седем от избираемите дисциплини се преподават на английски език за да се улесни международния обем и сътрудничество на преподаватели и студенти в страните от ЕС

В учебния план са включени атрактивни нови дисциплини, свързани с бизнес отношенията в съвременното общество: договорно право, конкурентно, потребителско право, туристическо право, строително право, устройство на територията, енергийно право, международно хуманитарно право, международно разследване, като продължават да се четат църковно право, миграционно право, медийно право. Особено актуални с оглед осигуряването на по-добра практическа подготовка са практикумите за решаване на гражданско-правни казуси, по административно-правни спорове и за решаване на наказателноправни казуси.

Продължава преподаването на Право на Австрия на немски език, Право на САЩ на английски език.

С оглед индивидуализацията на обучението на студентите се предлагат за изучаване разнообразни по тематично съдържание избираеми дисциплини. Общият брой на предлаганите за изучаване избираеми учебни дисциплини е 57, от които общият брой на действително изучаваните (след направен от страна на студента избор) е 16.

От общо 48 изучавани дисциплини по действащия учебен план (2 университетски с хорариум 90 часа и 46 специални учебни дисциплини с хорариум 3840 часа аудиторна заетост), 29 от тях са задължителни (2 университетски с хорариум 90 часа и 27 специални учебни дисциплини с хорариум 2865 часа), 16 са избираеми (с хорариум 675 часа аудиторна заетост) и 3 са факултативни (с хорариум 210 часа аудиторна заетост), 7 курсови работи, 3 учебни практики. Това означава, че по действащия учебен план на спец. „Право” броят на задължителните дисциплини е 60,42 % от броя на всички изучавани дисциплини, броят на избираемите – 33,33 %, а на факултативните – 6,95 %.

Спецификата на обучението по специалност „Право” в ЮФ на УНСС се изразява в следното:

- Обучението е само в редовна форма на обучение.
- В контекста на самоопределянето на УНСС като „бизнес университет” се поставя акцент и засилено се изучават гражданскоправните науки, без това да намалява качеството на обучение в останалите области на правото.

- В ЮФ на УНСС функционира правната клиника по „Гражданско право” за студентите от IV и V курс.

- Специфична особеност на обучението по право в ЮФ на УНСС е организирането и провеждането на допълнителни практики, извън предвидените в учебния план. Те се провеждат от няколко години изцяло на доброволни начала от ЮФ при УНСС съвместно с Административен съд София-град (считано от летен семестър на уч. 2010/2011 г.) и Софийски районен съд (считано от уч. 2012/2013 г.) провеждат всеки семестър допълнително практическо обучение на студенти от специалност „Право”.

Съвместни инициативи, свързани с допълнително практическо обучение, ЮФ при УНСС има още със Софийска градска прокуратура, Софийска окръжна прокуратура и Софийска районна прокуратура (считано от летен семестър на уч. 2012/2013 г.) като стажовете са с продължителност 3 месеца в рамките на всеки летен семестър.

През летния семестър на уч. 2013/2014 г. съвместно с преподаватели от всяка една от трите катедри в ЮФ при УНСС, студенти са посещавали съдебни заседания в Софийски градски съд.

През м. ноември 2014 г. е подписан Меморандум за сътрудничество между ЮФ на УНСС и Комисията за защита от дискриминация, в който се предвижда провеждане на стажове по време на обучението на студенти от УНСС в Комисията за защита от дискриминация, както и общо участие в научноизследователски проекти.

Анализът на учебната документация се извършва на няколко нива. На ниво университет това протича на Ректорско-декански съвети и Ректорски съвет, а на ниво факултет- на катедрени съвети, разширен декански съвет и на факултетен съвет. При анализа се отчитат съвместно студентското мнение, мнението на потребителите, както и съвместимостта с европейските изисквания за развитие на висшето образование. Набелязват се подходящи нови учебни дисциплини, практики, мероприятия. В подкрепа на това може да се посочи, че именно в резултат на такъв анализ и отчитане на мнението на студентите и потребителите в плана на ЮФ на УНСС са включени като избираеми дисциплини международно хуманитарно право, международно разследване, енергийно право, международно морско публично право и др.

Въведено е изучаване на обществени поръчки, което се цени високо от потребителите на кадри на УНСС. Редно е да се подчертае, че ЮФ на УНСС на този етап е единственият, който отделя сериозно внимание на тази материя.

По състоянието на учебната документация се осъществява административен контрол в катедрите от ръководителите на катедрите и научните секретари. Ежемесечно те извършват проверка на документацията и на техническите сътрудници, като резултатите от проверката се докладват на следващия съответен факултетен съвет. Ежеседмичен контрол на документацията се осъществява и от декана на факултета по учебни планове, характеристики и конспекти. На всеки шест месеца се провеждат и вътрешни одити в университета, като резултатите се докладват на Заместник ректора по УР и Ректорско-декански съвет.

ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕТО ПО КРИТЕРИЙ 1.1: Обучението се провежда в ПЪЛНО СЪОТВЕТСТВИЕ със съвременните тенденции в науката.

1.2 ОБУЧЕНИЕТО НА СТУДЕНТИТЕ СЕ ОСЪЩЕСТВЯВА ОТ ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ СЪСТАВ С НЕОБХОДИМИЯ ПРОФИЛ И КВАЛИФИКАЦИЯ

Качеството на преподавателския състав и постепенното увеличаване на броя на щатните преподаватели са тенденции в развитието на академичния състав на специалност „Право” на ЮФ на УНСС през последните години, като това не става нито лесно, нито изведнъж, а е продължителен преходен процес.

В съответствие с изискванията на Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалност “Право” и професионална квалификация “юрист” е обезпечен хабилитиран преподавателски състав по трудов договор и на доктори за задължителните учебни дисциплини по учебен план.

Юридически факултет разполага с 40 души академичен състав От тях 37 по щат и 3 кооптирани хабилитирани членове (особеност за ЮФ на УНСС!).

От хабилитираните лица 19 работят по трудов договор.

Преобладаващата част от щатния академичен състав е в активна творческа възраст – от 35 до 60 години.

ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕТО ПО КРИТЕРИЙ 1.2 : Подготовката на докторантите се извършва в ПЪЛНО СЪОТВЕТСТВИЕ с действащото законодателство.

1.3 ЗА ОБУЧЕНИЕТО НА СТУДЕНТИТЕ Е СЪЗДАДЕНА, ПОДДЪРЖА СЕ И СЕ РАЗВИВА МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКА И ИНФОРМАЦИОННА БАЗА, СПЕЦИАЛИЗИРАНА ЗА ОБУЧЕНИЕТО В СПЕЦИАЛНОСТТА ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ

Юридическият факултет на УНСС разполага и ползва общата база на Университета за национално и световно стопанство, която като цяло е съвременна и добре оборудвана. Централно място се отнежда на новия учебен корпус на УНСС, който обслужва цялостната учебно-преподавателска дейност на студентите и преподавателите от Юридическия факултет и отговаря изцяло на изискванията.

Наличната компютърна техника за обучението по право е свързана със система Апис, Сиела, Лакорда и Интернет. Канцелариите са снабдени със собствени компютри и това ограничава необходимостта от ползване на компютърните зали на университета от преподавателите. Студентите разполагат с богата литература по задължителните и избираеми дисциплини. Те могат да ползват и богатата информационна база от специализирана литература на университетската библиотека, която разполага с над 180 читателски места и компютърна зала със 100 места с достъп до електронните ресурси на библиотеката. Университетската библиотека разполага с общо 500 000 тома литература. Фондовете включват книги, периодични издания, защитени дисертации и научни разработки, други библиотечни материали и личните библиотеки на акад. Евгени Матеев и проф. д.ик.н. Христо Калигоров, проф. д.ик.н. Лалю Радулов, проф. Петър Шапкарев, проф. д.ик.н. Коста Пергелов. Университетската библиотека е със статут на „библиотека - депозитар“ на Световната организация по интелектуална собственост.

ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕТО ПО КРИТЕРИЙ 1.3 : За подготовката на студентите е създадена и се развива материално-техническа и информационна база в ПЪЛНО СЪОТВЕТСТВИЕ с действащото законодателство.

1.4 ОБУЧЕНИЕТО НА СТУДЕНТИТЕ ОТГОВАРЯ И СЕ ПРИДЪРЖА КЪМ СЪВРЕМЕННИТЕ МЕТОДИ НА ПРЕПОДАВАНЕ И ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА ИМ.

В Юридическия факултет на УНСС обучението по всички учебни дисциплини се осъществява чрез допълването на лекциите с анализ и коментар върху съдебна практика, решават се казуси, провеждат се дискусии. По голяма част от дисциплините преподавателите подготвят и Power Point презентации. (Осигурително право; Международно частно право; Търговска несъстоятелност; Търговско право; Право на ЕС, Право на интелектуална собственост и Правна закрила на марката и промишления дизайн

в ЕС; Вещно право, Устройство на територията; Правен режим на обществените поръчки и Европейско право в областта на обществените поръчки).

По време на занятията по Потребителско право студентите се насърчават да реферират решения на български съд и на съда в Люксембург по преюдициални запитвания, при което някои от тях ползват мултимедия. През м. март 2014 г. е организирана и проведена среща - лекция с дискуссионен характер в УНСС с директора на Европейския потребителски център пред студенти-юристи и икономисти по случай деня на потребителя - 15 март.

През 2013 г. в УНСС е стартирал Проект BG051PO001-3.1.09-0024 „С лице към новите предизвикателства на времето: модерна система за кариерно развитие на преподавателския състав на УНСС” с финансовата подкрепа на Оперативна Програма „Развитие на човешките ресурси“, схема BG051PO001-3.1.09 „Система за квалификация и кариерно израстване на преподавателите във висшите училища“. В рамката на този проект са проведени курсове за повишаване на квалификацията на академичния състав на УНСС.

По специалност „Право” от учебната 1991/92 година се обучават студенти в редовна форма на обучение и задочна форма на обучение (до 2009 г.). Вече са дипломирани 19 випуска. Към момента са завършили 2528 студенти. За последните 5 години в ЮФ на УНСС (след последната акредитация на специалността) са се дипломирали 751 студенти, от които 114 с отличен успех от държавните изпити.

Възпитаници на ЮФ при УНСС се реализират успешно в съдебната система в цялата страна. Много от тях са съдии, прокурори, следователи, съдебни помощници в различни градове. Председателят на най-големия районен съд в България – Софийски районен съд също е възпитаник на УНСС. Възпитаници на ЮФ при УНСС са бивши и настоящи министри и народни представители. Много от тях са служители в министерства, комисии и агенции. Много от юрисконсултите в областни, общински и районни администрации също са завършили ЮФ при УНСС.

Завършили ЮФ при УНСС има и във Виваком, Теленор, Националния институт за помирение и арбитраж, Корейското посолство, Дирекция „Национален строителен контрол”, „Софийска вода” и др. Много юристи, дипломирани в ЮФ на УНСС работят в банки, в небанкови финансови институции и в застрахователни дружества. Немалка част от завършилите ЮФ при УНСС се ориентират към частна адвокатска практика.

За събиране и анализ на информацията за реализацията и развитието на завършилите специалност „Право” в ЮФ при УНСС са разработени два метода за получаване и обобщаване на данни. При първият метод тези данни се предоставят от дипломираните се студенти след полагане на теоретико-практическият изпит за придобиване на правоспособност и/или постъпване на работа, като за целта е открит нарочен електронен адрес. Вторият метод се състои в периодичното изпращане на запитвания до различни държавни институции и частни работодатели дали при тях работят юристи, завършили ЮФ при УНСС и каква е оценката за тяхната работа. Пълноценно за контакт се използват и предоставените от социалните мрежи възможности.

Към Юридически факултет е създаден Алумни клуб. В Алумни клуба периодично се правят проучвания и изготвят справки за реализацията на възпитаниците на УНСС. Ежегодно Алумни клубът организира срещи с настоящи и бивши възпитаници на факултета.

От февруари 2006 г. функционира Университетският център за мобилност на студенти и преподаватели (УЦМСП) на УНСС. Той е изграден на основата на разширяващото се участие на УНСС в международната програма за обмен на студенти и преподаватели ЕРАЗЪМ и други международни образователни инициативи.

През периода 2009/2010 г. - 2014/2015 г. 15 студенти от специалност „Право“ са участвали в мобилност по програма Еразъм.

ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕТО ПО КРИТЕРИЙ 1.4 : Обучението на студентите е в ПЪЛНО СЪОТВЕТСТВИЕ с изискванията на критерия.

1.5 ПОЛАГАТ СЕ СПЕЦИАЛНИ ГРИЖИ ЗА ВИСОКОТО КАЧЕСТВО НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ПРОФИЛИРАЩИТЕ ДИСЦИПЛИНИ

Преподавателите по задължителните учебни дисциплини са на трудов договор с УНСС, от което следва, че е спазено изискването на чл. 8, ал. 3 от Наредбата. Според учебния план на специалност „Право“ задължителните учебни дисциплини са общо 29. По 23 броя от тях са осигурени собствени учебници, учебни пособия и материали за обучение. Съгласно Наредбата /НЕДИСП/ задължителните учебни дисциплини са общо 19. По 16 броя от тях са осигурени учебници, учебни пособия и материали за обучение.

79.31% от задължителните по учебния план и 84,21 % от задължителните по Наредбата дисциплини са обезпечени с учебници, учебни пособия и материали

ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕТО ПО КРИТЕРИЙ 1.5 : Обучението на студентите е в ПЪЛНО СЪОТВЕТСТВИЕ с изискванията на критерия.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 1:

Обучението се провежда според изискванията на Наредбата за ЕДИ за придобиване на висше образование по специалност „Право“ и професионална квалификация „юрист“ и съгласно образователната мисия, цели и задачи на УНСС.

Задачите, които си поставя ЮФ на УНСС при обучението на студенти по специалност „Право“, се изпълняват успешно. По конкретно, това са: качеството на образователната дейност; практическа насоченост на обучението; стимулиране на мобилността на студенти, докторанти, преподаватели; поддържане на контакти с обществеността, с бизнеса и с потребителите на кадри.

Осигурен е изискваният нормативен минимум на хабилитирани преподаватели на ОТД. Обновяването и академичното израстване на академичния състав в специалност „Право“ е приоритетна цел. Резултатите показват, че кадрите на факултета се развиват и израстват в професионално отношение. Има тенденция за привличане на нови преподаватели.

Обучението по специалност „Право“ включва фундаментална, специализирана и практическа подготовка, необходима за изграждане на квалифицирани специалисти с теоретични и практически умения за успешна реализация и конкурентоспособност.

Налице е необходимата учебна документация. Създадена е организация за разработване на учебната документация. Периодично се анализира и обновява действащата учебна документация, като се взема предвид студентското мнение, мнението на потребителите и съвместимостта ѝ с документацията от европейското пространство на висшето образование

ЮФ на УНСС разполага с материално-техническа и информационна база, които гарантират качество и ефективност на учебния процес.

Разработената учебна документация и прилагането на съвременни методи за преподаване и оценяване отговарят на съвременните изисквания и критерии за обучение по специалност от регулираните професии „Право“, ОКС „Магистър”.

2. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

2.1 В ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ (СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНА ПРОФЕСИЯ) СЕ ОРГАНИЗИРА, ПОДДЪРЖА И РАЗВИВА НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ НА ПРЕПОДАВАТЕЛСКИЯ СЪСТАВ

Организацията, поддържането и развитието на научноизследователската дейност в УНСС, включително повишаването и контролът на нейното качество, са регламентирани в Правилника за дейността на УНСС и Правилника за научноизследователската дейност на УНСС.

Преподаватели от ЮФ на УНСС участват в няколко по-важни проекти. В изпълнението на проектите през акредитационния период са участвали около 80% от списъчния преподавателски състав на ОТД, което е показател както за ефективността на предлаганите форми за включване в изследователски проекти, така и за мотивиращите механизми за насърчаване на преподавателските участия в научна дейност. Научноизследователската дейност е ключов компонент в израстването в академична длъжност и при атестирането на преподавателския състав, което се отразява и на заплащането по съответен ред.

Общият брой на публикациите (монографии, студии, статии) на преподавателите на ПОТД в Юридическия факултет към УНСС за периода от 2009-2014 г. е 302, от които статии и доклади – 272, монографии и студии - 30. Средният брой публикации на един преподавател за акредитационния период е 9, а за година около 1,5.

Общият брой на учебници и учебни помагала на преподавателите на ПОТД в Юридическия факултет към УНСС за периода от 2009-2014 г. е 40. Средният брой учебници и учебни помагала на един преподавател за посочения период е 1,18.

През отчетния период преподавателите от ЮФ са публикували монографии, студии, статии, учебни пособия и др. в чуждестранни самостоятелни издания, научни сборници или периодични издания на английски, немски, руски, френски и италиански езици. Общият брой на публикациите в чужди издания е 33.

Общият брой научни публикации на преподавателите на ОТД в ЮФ към УНСС в чужбина е 33, които са около 9,2 % от общия брой научни публикации на преподавателите през акредитационния период.

Като резултат на високата научноизследователска активност на преподавателския състав от ЮФ на УНСС, възлизаща на 302 научни публикации за периода 2009 – 2014 г., броят на отзивите, рецензиите, рефериранията и цитатите върху художественотворческите изяви също е значим. Някои научни трудове – монографии, студии и статии се отличават с разглеждането на нова и актуална проблематика и са със значителен научен принос, което съответно определя и наличието на множество реферирания и цитати по тях. Общият брой на рецензии, отзиви, цитати е около 600 за посочения акредитационен период.

ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕТО ПО КРИТЕРИЙ 2.1.: Организацията и развиването на научно-изследователската дейност на преподавателския състав е в ПЪЛНО СЪОТВЕТСТВИЕ с изискванията на критерий 2.1.

2.2 В ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ (СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНА ПРОФЕСИЯ) СЕ ОРГАНИЗИРА, ПОДДЪРЖА И РАЗВИВА НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ НА СТУДЕНТИ И ДОКТОРАНТИ.

Общият брой на публикациите на докторантите в ЮФ към УНСС за 2009 – 2014 г. е 53, а общият брой на публикациите на студентите е 74. Относителният дял на публикациите на студентите спрямо общия брой на публикациите в специалност „Право“ в ЮФ към УНСС е 17,5 %.

Научноизследователската дейност на преподавателите със студенти и докторанти е един от основните критерии в процеса на атестиране на академичния състав и оценка на

качеството на обучението съгласно Системата за оценяване и поддържане качеството на обучението и на академичния състав. В УНСС е обособено специално направление във вътрешноуниверситетските проекти за реализиране на индивидуални проекти на млади асистенти и докторанти за подпомагане работата по дисертациите им и за ускоряване на кариерното им израстване.

Допълнителни възможности за научноизследователската дейност на студентите и докторантите се предоставят чрез формите на студентско научно творчество, развивани от студентските организации. Студентският съвет организира ежегодни конкурси за студентски научни разработки.

Израз на високото ниво на подготвеност на студентите от ЮФ и резултат от тяхната научноизследователска дейност са признанията, които получават при участието си на редица извънуниверситетски инициативи – конкурси и състезания. През 2010 г. студентката Анита Борисова е получила Грамота „Носител на голямата награда“ в конкурса за есе на тема „Европа.bg“, организиран от евродепутата Надежда Нейнски. През 2012 г. отбор от студенти от ЮФ на УНСС е спечелил приз от най-голямото международно състезание по право Philip C. Jessup International Law Moot Court Competition, което е доказателство за тяхната конкурентоспособност.

ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕТО ПО КРИТЕРИЙ 2.2: Дейността, осъществявана по критерий 2.2. е в ПЪЛНО СЪОТВЕТСТВИЕ с изискванията.

2.3 ВИСОКО КАЧЕСТВО НА ПУБЛИКАЦИИТЕ НА СТУДЕНТИТЕ, ДОКТОРАНТИТЕ И ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ

Университетът организира надеждното съхраняване на готовите научни продукти, собственост на УНСС, като осигурява признаване и закрила на авторските права в съответствие с действащите нормативни разпоредби.

Всички авторски публикации на членовете на академичния състав в университетските издания са регистрирани в Националната агенция за международен стандартен книжен номер (ISBN).

На авторите от УНСС е осигурена възможност за висококвалифицирано консултиране по въпросите на защитата на техните авторски права в Центъра за интелектуална собственост на УНСС. В началото на 2011 г. катедра "Интелектуална собственост" проведе семинар на тема "Интелектуалната собственост като система от знания и информация", предназначен за преподаватели от УНСС. По инициатива на ЦИС се разпространява за всички катедри в УНСС специализирана информация в областта на защитата на авторските права.

ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕТО ПО КРИТЕРИЙ 2.3.: Дейността, осъществявана по критерий 2.3 е в СЪЩЕСТВЕНО СЪОТВЕТСТВИЕ с изискванията на критерия.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 2:

В ЮФ на УНСС функционира Междууниверситетски център за изучаване на римското право и романистичната традиция. Към центъра е изградена широка мрежа от специалисти в областта на римското право от различни страни и университети в това число, но не само Италия, Германия, Белгия, Холандия, Чехия, Русия, Китай, Чили и т.н. Сред международно признатите учени, които сътрудничат на центъра е професорът по римско право на Университета на Амстердам Ханс Анку, който е и доктор хонорис кауза на УНСС.

На авторите от УНСС е осигурена възможност за висококвалифицирано консултиране по въпросите на защитата на техните авторски права в Центъра за

интелектуална собственост на УНСС. Наличието на ЦИС освен за защита на авторите е предпоставка за научни постижения и в областта на Правото на интелектуалната собственост. Ценна новаторска практика е дейността на Центъра по интелектуална собственост, където резултатите от активната научно-изследователска дейност с участието на български и чуждестранни изследователи се прилагат в учебния процес за професионалното направление „Право”.

Факт е активна научноизследователска дейност на преподавателите, студентите и докторантите в специалност „Право”.

Изпълнени са международни и национални научноизследователски проекти.

Поддържа се добро научно качество на продукцията на преподаватели, докторанти и студенти.

Увеличен е броя на публикации в специализирани научни издания в чужбина.

Функционира системата за оценяване на качеството и резултатите от научноизследователската дейност на членовете на академичния състав.

Създадени са много добри условия за популяризиране на резултатите от научноизследователската дейност, посредством издаването на собствени периодични списания и сборници от проведени научни форуми.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНИЯ ПРОЦЕС

3.1. ИМА ИЗГРАДЕНА ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС И СВЪРЗАНАТА С НЕГО ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Управлението на качеството в специалност „Право” е част от системата за управление на качеството, внедрена в УНСС на 15.03.2005 г. Тази система е разработена по международния стандарт ISO 9001:2000 и усъвършенствана с по-късната версия на стандарта ISO 9001:2008. Системата е сертифицирана от независимата сертифицираща организация “Moody International” и е преминала три поредни успешни ресертификации, като настоящият сертификат е валиден до 20.07.2017г.

Системата за управление на качеството е заложена документално в Наръчника по качеството, в Политиката по качеството, Плановите по качеството (за научноизследователската дейност, за издателството, за печатницата и за библиотеката), Процедурите по качество (за управление на документите; за управление на записите; за одобрение, наблюдение и усъвършенстване на учебните планове и програми; за вътрешните одити; за управление на несъответстващ продукт; за коригиращи действия; за превантивни действия), Методиката за провеждане на анкетни проучвания, Системата за оценка на качеството на обучението на академичния състав. Системата за управление на качеството е съобразена напълно с вътрешните актове на УНСС, в това число с Правилника за дейността на УНСС, Правилника за учебната дейност на УНСС, Правилата за натрупване и трансфер на кредити. Всички, посочени до тук, документи са огласени на интернет страницата на УНСС.

Периодично се извършва оценка за управлението на образователния процес чрез вътрешни и външни одити на Юридическия факултет. Вътрешните одити се извършват два пъти годишно. В периода 2009 г. – 2014 г. те са извършвани: за първото шестмесечие – през месец март или месец април, а за второто шестмесечие – през месец ноември.

В ЮФ се използват разнообразни средства за комуникация със студентите, като например попълване на анонимни анкетни карти със студентите випускници. Анкетата се инициира от Съвета по качеството и включва въпроси относно подбора на учебните

дисциплини, практическата ползност на получените знания и умения, качеството на обучението като цяло и по-специално по предметите, които за тях са представлявали най-голям интерес с оглед намерението им за бъдеща професионална реализация, състоянието на материално-техническата база, административното обслужване, състоянието на библиотечния фонд, възможността за професионална реализация по специалността, намерението им да продължат обучението си в УНСС, отношението на работодателите към добитата образователно-квалификационна степен по специалността (доколкото това е известно на випускниците) и др.

Последните най-актуални резултати са получени в началото на 2015 г. Обсъждането и огласяването ефективността на резултатите, свързани с управлението на качеството и образованието се извършва на различни нива в съответствие със системата за управление на качеството. Резултатите от анкетните проучвания се докладват от ръководителя на катедрата и от декана и се обсъждат съответно на катедрени и факултетни съвети, предприемат се коригиращи и превантивни действия, съгласно утвърдените процедури.

ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕТО ПО КРИТЕРИЙ 3.1: Дейността, осъществявана по критерий 3.1. е в ПЪЛНО СЪОТВЕТСТВИЕ с изискванията на критерия.

3.2. ИМА ИЗГРАДЕНА ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ЗАВЪРШИЛИТЕ ОБУЧЕНИЕТО СТУДЕНТИ

Според рейтинговата система на висшите училища в Р. България (<http://rsvu.mon.bg/rsvu3/>) безработицата сред завършилите специалност „Право” в УНСС към 2015г., е 3,90%. Следователно относителният дял на заетите към 2015 год. е 96,90%.

Междууниверситетският център за развитие на кариерата (МЦРК) на УНСС поддържа постоянни контакти с работодатели, тъй като негова основна цел е да гради и развива динамичната връзка между студентите и докторантите, от една страна, и бъдещите работодатели, от друга. Общият брой регистрирани студенти непосредствено в МЦРК и чрез интернет страницата на центъра е 20 300 души, включително и студенти от специалност „Право”. Ежеседмично регистрираните в центъра студенти и млади специалисти получават информационен бюлетин с последните актуални работни и стажантски позиции, конкурси, стипендии, програми, проекти и друга информация, свързана с тяхното професионално ориентиране и кариерно развитие. За целта е създадена възможност всеки работодател, представител на бизнеса или на други институции и организации от страната и от ЕС да заявява безплатно в МЦРК (по интернет или в офиса) свои оферти за конкретни работни/стажантски позиции за студенти или випускници на УНСС. Специално за студенти специалност „Право” на електронната страница на МЦРК е създадена поддиректория към директорията „Стаж/Работа”, наречена „Юристи” (http://iccd.unwe.bg/jobs_jurist.php), на която студентите могат да се запознаят с най-новите обяви за предлагана работа.

ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕТО ПО КРИТЕРИЙ 3.2: Дейността, осъществявана по критерий 3.2. е в ПЪЛНО СЪОТВЕТСТВИЕ с изискванията на критерия.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 3

В УНСС има изградена организация за управление на качеството на учебния процес и свързаната с него преподавателска дейност.

Систематизирани са подробни правила за управление на образователния процес като част от цялостната система за управление на качеството на учебния процес в специалност „Право”.

Управлението на качеството в специалност „Право“ е част от системата за управление на качеството, внедрена в УНСС на 15.03.2005г. Тази система е разработена по международния стандарт ISO 9001:2000 и усъвършенствана с по-късната версия на стандарта ISO 9001:2008. Системата е сертифицирана от независимата сертифицираща организация “Moody International” и е преминала три поредни успешни ресертификации, като настоящият сертификат е валиден до 20.07.2017г.

Учебни планове и учебни програми по специалност „Право“: учебните планове и програми се изготвят в пълно съответствие с нормативните изисквания, включително с Наредбата за единните изисквания за придобиване на висше образование по специалността „Право“ и професионална квалификация „Юрист“, както и с изискванията на Системата за управление на качеството. Процесът на приемане и контрол на учебните планове и програми е отразен в Наръчника по качество на УНСС.

Учебните програми за всяка дисциплина от специалност „Право“ се изготвят от преподавателя-титуляр на съответната дисциплина, приемат се от катедрата след обсъждане на заседание на катедрен съвет и факултетен съвет и се утвърждават от декана на факултета. Основен критерий при разработването и утвърждаването на учебните програми е постигането на съответствие на предлаганите учебни дисциплини с техни аналози във водещи европейски и други чуждестранни университети. Специално място в учебните програми е отделено на методичните въпроси относно проверката и оценката на знанията на студентите, трансфера на кредити, задължително се прилага скалата на Европейската система за натрупване и трансфер на кредити.

Контролът за прилагането на учебните планове и програми се осъществява от Първия зам-ректор и от декана на Юридическия факултет.

Индивидуални отчети на преподавателите – след приключване на учебния семестър и учебната година, преподавателите отчитат изпълнението на учебно-преподавателската си заетост за фактически осъществената учебно-лабораторна натовареност. За целта те попълват Дневник за отчитане изпълнението на учебната заетост в ОКС „Бакалавър“ и Дневник за отчитане изпълнението на учебната заетост за ОКС „Магистър“.

Контролът върху качеството на образователната дейност е постоянна задача. Резултатите се отчитат поне два пъти в годината.

В УНСС има изградена организация за проследяване на реализацията на завършилите обучението студенти.

Събира се и се анализира информация за оценката на потребителите за подготовката на завършилите специалността

Междууниверситетският център за развитие на кариерата (МЦРК) на УНСС поддържа постоянни контакти с работодатели.

4. КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ НА ОБУЧЕНИЕТО В ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ (СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНА ПРОФЕСИЯ)

4.1 НОВАТОРСКИ ПРАКТИКИ В ОБУЧЕНИЕТО

Новаторските практики в обучението по специалност от регулирани професии „Право” през периода на оценяване се основават на съществено обновяване и усъвършенстване на поддържаните информационни масиви за световните постижения в образователната и изследователската дейност. Във връзка с това през периода в библиотеката на УНСС са създадени условия за ефективно използване на електронните бази данн: EBSCO, PROQUEST, ScienceDirect, ISI WEB OF KNOW-LEDGE, SCOPUS, автоматизирания каталог на библиотеката и други информационни услуги.

В услуга на читателите всеки месец се предоставя за ползване бюлетин за новонабавените книги и статии в библиотеката. Автоматизираните работни места за библиотекарите в библиотеката към м. ноември 2011 г. са 23, свързани в "Автоматизирана библиотека" и интегрираната мрежа на УНСС. Програмата работи под Windows и позволява ползване на библиотечните ресурси чрез интернет. Модулната електронна библиотечна програма дава възможности за автоматизирането на всички библиотечни процеси: комплектуване и обработка на библиотечните фондове; изготвяне на библиографски и други справки; регистриране и обслужване на читатели с библиотечни материали; изготвяне на основните библиотечни документи: инвентарна книга и книга за движението на библиотечния фонд; ксерокси и скенери.

В края на периода Университетската библиотека осигурява достъп до шест световноизвестни международни бази данни от електронните ресурси, което е показател за достигнатото високо ниво на създадените предпоставки за непрекъснато актуализиране на учебния материал. През периода непрекъснато се обновяват литературните източници в учебните програми, като постепенно нараства относителният дял на публикуваните през последните пет години.

Конкурентноспособността и културата на нововъведенията в професионалното направление „Право” се изразяват в обогатяване на фонда на Библиотеката на УНСС. Университетската библиотека от общо 12 781 бр. библиотечни единици (книги), закупени последните 5 години, 1227 бр. са заглавията в областта на правото. Следователно относителният дял на литературните източници на хартиен и електронен носител от последните пет години в общия обем на литературните източници в професионално направление „право” е в порядъка на 9,60 %.

ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕТО ПО КРИТЕРИЙ 4.1.: Дейността, осъществявана по критерий 4.1. е в СЪЩЕСТВЕНО СЪОТВЕТСТВИЕ с изискванията на критерия.

4.2. ПОЗНАВАНЕ НА КОНКУРЕНТНАТА СРЕДА НА ОБУЧЕНИЕТО В ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ (СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНА ПРОФЕСИЯ)

След последната програмна акредитация са разкрити нови учебни курсове в професионално направление „Право”. През последните три години са създадени и се предлагат на студентите 20 нови избираеми и факултативни учебни дисциплини, като задължителният брой, които студентите трябва да изберат в хода на цялостното обучение е 19. Тенденция е нарастването на дела на предлаганите учебни курсове на английски език, което повишава правната, езикова и европейска актуалност на учебния материал. Някои от новите предлагани избираеми и факултативни учебни курсове на английски език за периода са „Сравнително конституционно право”; „Европейско право в областта на обществените поръчки”; Европейско дружествено право”; „Правна закрила на марката и промишления дизайн в Европейския съюз”.

Информацията от проведените рейтингови изследвания на системата на ВУ в България е обект на анализ в доклада на ректорското ръководство от 2011 г. и е публикувана своевременно на електронната страница на УНСС. Резултатите от проучване

на 112 професионални направления в България, проведено по рейтинговата система на Министерството на образованието, младежта и науката (публикувани през март 2011 г.), разкриват, че възпитаниците на УНСС и в професионалното направление „Право”, се характеризират с престижна професионална реализация на трудовия пазар. Данните показват, че в професионалното направление „право” УНСС заема първа позиция по критериите осигурителен доход от млади висшисти.

По последни данни на рейтинговата система за висшите училища в България за 2012 и 2013г., том 2, публикувана на сайта на МОН, УНСС в областта на професионалното направление „право” има второ утвърдено място на водещ университет в обучението по професионалното направление. Рейтинговата система се осъществява въз основа на предварително зададени 69 индикатора, обособени в 6 критерия, които са: учебен процес, научни изследвания, учебна среда, социално битови и административни услуги, престиж, реализация и връзка с пазара на труда. В системата на „Рейтинг на висшите училища в България 2013” ЮФ на УНСС в общата класация по точки сред 52 професионални направления, сред 51 висши училища и по 69 индикатора има стабилно и утвърдено водещо място. За 2012 и за 2013г. ЮФ на УНСС само с 5 пункта следва СУ „Св. Кл. Охридски” в общата класация по точки в таблицата с индикаторите. Конкурентното предимство на УНСС е в критерия „Реализация и връзка с пазара на труда”. Именно в този критерий, УНСС и професионалното направление 3.6.„право” постига завидно най-високи резултати от всички останали университети в изследването. ЮФ на УНСС е на първо място пред другите конкурентни университети в подкритериите „осигурителен доход на завършилите”, „приложение на придобитото висше образование”, „принос към осигурителната система”, „ регионална значимост” за 2013г. СУ „Св. Кл. Охридски” има предимство по критерия „престиж”. Резултатите на първите двама в рейтинговото изследване – УНСС и СУ „Св. Кл. Охридски” – са съпоставими и превъзхождат значително останалите в класацията в обучението и реализацията на възпитаниците по професионалното направление „право”.

Макар и с известна динамика ЮФ на УНСС в професионалното направление „право” има стабилно присъствие, заема второ място след СУ „Св. Кл. Охридски” в предпочитанията на студентите за обучение по право. В критериите „Реализация и връзки с пазара на труда”, както и в „Социално-битови и административни услуги” ЮФ на УНСС в професионалното направление „право” има второ място за 2014г. Тези констатации и конкурентното предимство на ЮФ на УНСС за 2014г. е изразено в следната таблица.

През периода за самооценяване, по-конкретно юни 2012г., е създаден клуб Алумни клуб на завършилите ЮФ при УНСС, който до момента успява да поддържа електронна база данни с контакти на над 400 бивши възпитаници, с тенденции тя да се увеличава. В периода до момента „Алумни” организацията успя да реализира две проучвания, съответно през октомври 2012г. – януари 2013г. и март – май 2016г. Резултатът, от който е констатацията, че в системата на Съдебната и Изпълнителна власт длъжности заемат над 100 успешно реализирали се възпитаници на ЮФ на УНСС. Изследването е проведено от Алумни клуб на завършилите ЮФ при УНСС и доказва не само познаването на състоянието на пазара на труда, но и нарастващите възможности за реализация на студентите в професионалното направление 3.6.„Право”. Може да се направи извод, че завършилите ЮФ на УНСС имат висока и успешна реализация по специалността и то във възлови за правната ни система институции

ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕТО ПО КРИТЕРИЙ 4.2.: Дейността, осъществявана по критерий 4.2. е в ПЪЛНО СЪОТВЕТСТВИЕ с изискванията на критерия.

4.3 НАЦИОНАЛНИ И МЕЖДУНАРОДНИ ПОЗИЦИИ И ВЪЗМОЖНОСТИ

Академичният състав на ЮФ на УНСС има общо 5 участия в международни проекти и 2 международни изяви. Относителният дял на преподавателите на ОТД от ЮФ на УНСС, участвали в международни проекти за последните 5 години е 18 % от състава на ЮФ участва в такива международни изяви. Докторантите на ЮФ на УНСС също участват в национални и международни проекти. Един редовен докторант от катедра „Частноправни науки” на ЮФ на УНСС е реализирал самостоятелен проект по НИД 21.03-4/2010 с тема „Лизинг в условията на икономическа криза в Република България”. Другите докторанти на ЮФ на УНСС участват в колективни български и чуждестранни проекти, които са над 20 за отчетния период.

За периода 2009 – 2015 год. в рамките на професионалното направление 3.6. Право е осъществена мобилност по програма Еразъм на 17 студенти /10 изходяща и 7 входяща мобилност/, 1 докторант /изходяща мобилност и 4 преподаватели /изходяща мобилност/.

Вследствие на дейността на УЦМСП и съдействието на преподавателския състав на ЮФ на УНСС към момента са налични договори в професионално направление 3.6. Право със следните институции: 1. Instituteto Politecnico do cavado e do Ave, Португалия – до 3 места за бакалаври или магистри; 2. University of Bucharest, Румъния – 2 свободни места за мобилност за бакалаври за обучение до 1 г., магистри или докторанти; 3. Universite Lille 2, Лил, Франция - Droit et Sante – 2 с свободни места за мобилност за бакалаври за обучение до 1 г., магистри или докторанти; 4. Universite Paris-13, Париж, Франция – докторанти – 1 свободно място за мобилност в рамките на текущата 2014-2014 учебна година; 5. Ceska Zemedelska Universita, Прага, Чехия – до 4 места, включително в други направления за всяка от трите образователно – квалификационни степени; 6. Leipzig University, Лайпциг, Германия – 1 свободно място за мобилност за всяка от трите образователно – квалификационни степени; 7. Saarland University, Саарбрюкен, Германия – до 5 свободни места за мобилност за всяка от трите образователно – квалификационни степени; 8. Universidad Loyola Andalucia, Андалусия, Испания – до 2 места за мобилност по програма Еразъм включително на представители на проф. направление Право за до 1 година – за бакалаври; 9. Universita Degli Studi di Napoli Federico II, Наполи, Италия – 2 свободни места за мобилност на представители на някоя от трите образователно - квалификационни степени за по един семестър; 10. Seconda Universita Degli Studi Di Napoli, Наполи, Италия – 3 свободни места за мобилност на представители на някоя от трите образователно - квалификационни степени за по един семестър; 11. University of Bialystok, Бялисток, Полша – 2 свободни места за бакалаври или магистри; 12. Alcide De Gasperi University of Euroregional Economy, Jozefow, Полша – до две мобилности за бакалаври. С цел укрепване на конкурентоспособността на Университета през периода се увеличи броят на сключените двустранни договори за международен обмен на студенти, докторанти, преподаватели и членове на администрацията на УНСС по програма "Еразъм". През 2016 година бяха сключени още три договора за обмен на студенти, докторанти и преподаватели от ЮФ на УНСС по програма “Еразъм” с Университета Тилбург в Нидерландия, с Автономния университет на Барселона, с Университета в Загреб и Университета в Крайова, Румъния.

ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕТО ПО КРИТЕРИЙ 4.3.: Дейността, осъществявана по критерий 4.3. е в ПЪЛНО СЪОТВЕТСТВИЕ с изискванията на критерия.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 4:

Постигната е висока степен на конкурентоспособност, в резултат на успешно реализираните проекти, активното международно сътрудничество, както и чрез нововъдения в образователния процес по специалност ”Право”, като използване на

мултимедийни и други форми на обучение, симулации на ситуации от практиката и на съдебни процеси.

Предпоставка за високата степен на конкурентоспособност на предлаганото обучение по специалност „Право” са поддържаните контакти и увеличаването на съвместните инициативи с потребителите на кадри, бизнеса и обществеността.

В национален план, ЮФ на УНСС конкурира успешно другите юридически факултети, което е видно от бала за класиране, цялостното обучение и реализация на завършилите, отразено в рейтинговата система на МОН.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

---

1. В Юридическия факултет на УНСС са създадени много добри условия за развитие на спецификата на обучението по специалност «Право».
2. Факултетът разполага с необходимия преподавателски състав за ръководството и провеждане на обучението на докторантите.
3. Създадена е и се поддържа добра обща и специфична материална база за обучението и научноизследователската дейност.
4. Осигурени са условия за публикуване на научните резултати на студенти, докторанти и преподаватели и за техните изяви в различни научни форуми и проекти.
5. Преподаването е добре ориентирана в социалната среда и обществените потребности на региона, страната и Европейския съюз.
6. В национален план, ЮФ на УНСС конкурира успешно другите юридически факултети, което е видно от бала за класиране, цялостното обучение и реализация на завършилите, отразено в рейтинговата система на МОН.

На базата на констатациите за резултатите от извършеното оценяване, Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана предлага да бъде утвърден КАПАЦИТЕТ на специалността от регулирани професии „Право“ в Университета за национално и световно стопанство 1500 студенти.

ПРОЕКТ НА ПРЕПОРЪКИ

---

1. Да продължат действията, насочени към развитие на спецификата на специалност „Право“ в УНСС. Срок: постоянен, с ежегодно отчитане.
2. Да продължат усилията за развитие на изследователската и публикационната дейност на студентите и преподавателите в специалност „Право“. Срок: постоянен, с ежегодно отчитане.

Председател на ПКСПНСО:.....

/проф. д-р Емилия Друмева/